

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden **hétfőn** délelőtt, **szurdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Harátok tere Manólovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kosuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 43.
Nyitlter soronkint 40 fillér.

A becsületes törvény.

Szófőlslegnek látszik az, hogy a törvénynek az ember ilyen jelzöt adjon, hogy „becsületes“, — mert fel kell tételzni, hogy minden törvény becsületes.

Pedig nem minden törvény az. Ez kitünik éppen ebből a becsületes törvényből, amely azért hozatott, hogy annak a másik törvénynek, a volt választási törvénynek a csalafintaságait eltörölje, — hogy annak rettenetes hézagait betöltsse — és hogy a csalásra nyitva hagyott ajtókat becsukja.

A ki elolvassa ezt az új választási törvényt, amely már a mostani legközelebbi képviselőválasztásra is kihat és elolvassa különösen a legfrisebben kiadott miniszteri rendeletet, amely e törvény végrehajtására vonatkozik, az nem győz eléggé csudálkozni afelet, hogy miféle törvény is volt az a régebbi, amelyre a magyar állam alkotmányossága fektetve volt. Nem csudálkozhatunk eléggé afelet, hogy hány véletlen játszhatott össze arra, hogy itt is meg ott is — számtalan helyen a régi választási törvény csupa olyan rendelkezést tartott, amely mindenre alkalmas volt, csak arra nem, hogy a választási aktus tisztaságát biztosítsa. A régi törvény szerint például (ami a gyakorlatban ezerszer ismétlődött) visszautasítható volt a választó szavazata azért, mert Fekete Péter magát 43 évesnek mondja, holott a listában 41 évesnek van írva.

Akárhogy is kapálódzott Fekete Péter, az ő voksát be nem vették, mert a lista szerint ő 43 éves. Az az irnok tehát, aki ezt a listát írta, sokszor több befolyást gyakorolhatott volna meghibbantásával, mint akár maga az egész központi választmány. Ilyen fogásokkal tehát eszközt adtak a választási elnökök kezébe, hogy a jelöltet annyi voksal buktatták meg vagy vitték győzelemre, amennyivel csak akarták.

Vagy nézzük azt a másik csalafintaságot, amelylyel már itt Szabadkán dolgozott egyszer egy választási elnök

— a zárórával való csalási sablon. Az elnöknek nem kellett semmit se tenni, mint egy kissé késleltetni a szavazatok beadását. Ugy intézte aztán ezt a dolgot, hogy az ellentét pártbelijeit hagyta a végére és mire leakartak szavazni, egyszerűen bekövetkezett a záróra és azontul nem lehetett szavazni.

Most ez lehetlenség, mert hiszen most a szavazásra jelentkezettek a zárórán túl is szavaznak — csak arra kell ügyelni, hogy a záróra letelte előtt ott legyenek a jelentkezők sorában.

Vagy nézzük az új intézkedések egyik legfontosabbikát. Azt t. i., hogy azokról, akiknek szavazata visszautasított, külön jegyzék vezetendő, a melyben pontosan beveendő, a visszautasítás oka és a szavazni akaró nyilatkozata is. Módjában áll tehát az elbíráló Curriának a választási aktust magát is kikorrigálni. De a választási jegyzőkönyvek fontos vezetésének kötelezettsége is ugyancsak módot szerez arra, hogy a belügyminister még a választás előtt is észlelhet hiányokat a választást előkészítő aktusoknál, mert hiszen minden egyes jegyzőkönyv legkésőbbén másnap felterjesztendő az eredeti aláírásokkal ellátva.

Az új törvény tehát amely már az eddigi gyakorlatból jól tudhatta, hogy mik a régi törvény kijátszásának az egerutai alaposan gondoskodott arról, hogy ezek az utak a törvény erejével körülsáncolva legyenek, hogy se a választási elnök se annak közegei furfangokkal ezt a törvényt ki ne játszassák, — ezenkívül is megszigorítva a választást vezető elnök és közagek felelősségét. Fokozta egyuttal a büntetési sankciókat is, úgy hogy alig képzelhető — hogy csak egy esetben is valami hamisság történjék. Annál kevésbé is lesz valakinek kedve ilyesmit elkövetni, mert a független bíróság ítélkezik a választási dolgok felett; sőt ugyszólván ki van zárva, hogy csak egy formában is kijátszassék a választók közakarata.

A választási aktus maga tehát kell,

hogy feltétlenül tiszta legyen a jövőben.

A választók szabad akaratának előzetes lenyügözését pedig ugyancsak ez a törvény akarja szigorubb rendszabályokkal meggátolni. Ez azonban már nem oly bizonyos, hogy sikerül. Mert hiába korteskedni fognak mindaddig a míg választások lesznek. Ezt tökéletesen meggátolni úgy sem lehet. E részben tehát még visszarinak majd még sokáig talán mindörökké a magyar alkotmányos élet régi erényei és bűnei. Etetni itatni nem szabad — de azért majd etet az, akinek megiltva nincs és a boros hordókra sincs rá írva mindig az igazi megrendelő neve.

De nem is kívánunk lehetetlen dolgokat még a törvénytől sem.

Annyi bizonyos, hogy kevés magyar törvény van, mely annyira magán viseli az igazi jóakarát jellegét, mint ez az új választási törvény, amely igazi becsületes szándékkal lett megcsinálva.

Az a kormányelnök tehát aki ilyen választási törvény mellett is biztosan érzi, hogy kormányon marad — kell, hogy bizalommal van az iránt miszerint az ország akarja őt azon a helyen, amelyen eddigi elődei csak a választási törvények hézagainak segítségével tudtak megmaradni.

Azért neveztük ezt az új törvényt becsületes törvénynek.

Rendkívüli közgyűlés.

Szabadka, 1901. septe. 12.

Mozgalmas időt élünk. Következnek a választások. Az ellenzék recte: ellenség a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozik. Végig az egész vonalon megindult az acio a városi képviselőjelöltek és a követjelölti érdekében.

Jó dolguk van a flakkereseknek, meg a trafikosoknak, persze a legjobb dolga a választó polgárnak van. Mert a választó polgárok most a korcsmából flakkeren vitetnek haza, (megengedett fuvarköltés) szájukban finom szivar (a dohányoztatás nincs eltiltva) és a pártvezérek szemben a ks ülésen gubbaszkodnak, a csizmás polgár meg a széles bórdiványon terpeszkedik (az az ur aki előzékeny). — A korcsmázás is jogos, dacára a becsületes törvénynek, mely a rendkívüli közgyűlés napján lépett életbe és amely Ágó

szerint is „rettentően magas” — jogos mert nem a köveválasztás öröme isznak, hanem az obytinárok jóvoltából és csak ugy mellékesen éltetik a követjelöllet.

Hát éppen az oplyinár választás miatt volt rendkívüli közgyűlés — másodsorban. Első sorban azért, hogy a küldöttséget megválasszák, amely Pécsét fogja üdvözölni városunk nevében a királyt.

Minden szó nélkül elfogadta az ellenzék a tanács javaslatát a kiküldötöket illetőleg. — Elmegy a polgármester is. (Ő Felsége bizonyára megkapta már a — bünkrónikát!)

A legtöbb adófizelő polgárok névjegyzékénél a hatalmas hangu Agó ur kezdett kellemetlenkedni „érveivel” és már-már megjelent ajkán a diadalmas mosoly, amit azonban megfagyasztott hirtelen a főispán felvilágosítása. A vezér leült, az első agyulövésnek csak dörgése volt.

Ezután következett az obytina választások határidejére vonatkozó polgármesteri javaslat.

Mukits Simon higgadt hangon, komolyan és hosszasan szólt a tárgyhöz (előgyakorlatok a t. Házban elmondandó beszédekre) ámde felkelt utána ismét Mamuzsich Agó és eldurantotta az ágyú második kopszliját.

A képviselők kezdtek mozogni, a karzat is megélenkült: most tör ki a háború!

„Őn sértegethet engem ahogy akar, a sértes engem nem érinthet” — hangzott a polgármester szava és dörgő éljen volt rá a választás, amely éljenzés megújult a vita folyamán a polgármester mellett többször is.

— Ezek úgy látszik nem akarnak verekedni — gondolta magában Mamuzsich Agó. — No hát akkor nem is volt érdemes megtötni a puskát.

Szavazásra került a sor és csudák csudája, tizenhatan maradtak ülve a polgármester javaslatára — ellen, de mellette felült vagy száznegyven képviselő. A tizenhat ellenzéki között meglepetéssel láttuk Mamuzsich kanonok urat is. (véletlenségből vagy szándékosan? majd kitudódik tán nem sokára.)

A közgyűlés lefolyását itt adjuk:

Ő Felségének pécsi tartózkodása alkalmából Szabadka város is küldöttséggel foglalta tisztelegni f. hó 18-án.

A küldöttség tagjai lesznek Schmausz Endre főispán vezetése alatt: Mamuzsich Lázár polgármester, Szalay Mátyás főkapitány, Mamuzsich Félix kanonok-plébános, ifj. Vojnich Sándor, Vermes Béla, Farkas Zsigmond, Regényi Lajos, Deák István és Gabrits Alajos.

A bíráló választmány betérjesztette az 1902. évre érvényes legtöbb adót fizetők névjegyzékét, amelyre Mamuzsich Agoston biz. tag felvilágosítást kért, hogy a bizottság mikor tartotta ülését mert szerinte 15 napig előterjesztés tehető.

Egy kis vita fejlődött ki ebből, amelyet az elnök főispán igen tapintatosan intézett el, idézvé a törvénynek §-át, a mely szerint csak panaszjog van fentartva.

Következett ezután a városi képviselőválasztások tárgyában hozott tanács javaslat tárgyalása, a mely egy kis vihart idézett elő.

Mukits Simon biz. tag indítványt terjesztett be a választókerületek revíziója és kijáratása iránt, ezzel azt akarván elérni, hogy a f. hó 28-ára kitűzött városi képviselőválasztást elődázza. Kérdi a polgármestert,

hogy mi csoda oka volt a sürgősségre; a hatodik körű választási helyiség ellen is kifogást emel.

Mamuzsics polgármester kijelenti, hogy semmi más cél nem vezetett, csak az, hogy a legutóbbi időben személye ellen felhozott piszkos támadásokkal szemben a város közönységét megnyugtassa. (Hatalmas éljenzés).

Mamuzsics Agoston biz. tag pártolja Mukics indítványát és indulatlan hangon bírálhatja a tanács javaslatát, úgy hogy a biz. tagok több ízben „eláll”-l kiáltottak. Beszéde végén a két országgyűlési képviselő felé fordult és azt mondja, hogyha megválasztanák őket, ezek után ne mondják, hogy tiszta választás után jöttek be a képviselőházba.

Vermes Béla személyes kérdésben kijelenti, hogy elfogadja a tanács javaslatát és hogy Mamuzsich Agoston hogy gondolkozik róluk és tetteikről, annak elbírálásába nem bocsátkozik.

Dr. Lipozenics Lázár és dr. Biró Károly biz. tagok szólaltak még fel Mukics indítványa mellett mire elnök főispán elrendelte a szavazást a melynek eredménye az lett, hogy nagy többséggel elfogadták a tanácsnak azon javaslatát, hogy a választások f. hó 29-ikán lesznek, amelyre a kiküldött választási elnökök névsorát lapunk hirdetési rovatában közöljük.

Az új hitoktatói állásra Bálint Xavér sz. ferenczrendi áldozár, egy évre újra alkalmaztatott.

A honvédszár laktanya építési költségeinek ideiglenes fedezése tárgyában elfogadtott a tanács javaslata, mely szerint a kölcsön a magyar-jelzalog hitelbanktól vétessék fel, 200.000 kor. 5% kamatra.

A király leirata.

Ma délelőtt ismét rendkívüli közgyűlés volt Ő-Felsége leiralára a képviselőház összehívása tárgyában.

A királyi leiratot Bölts h. főjegyző felolvasta, melyre a biz. tagok állva hallgattak végig. Mukics Simon biz. tag indítványt tett, hogy a leirat könyomassék és kiosztassék, ehhez Mamuzsich Agoston biz. tag hozzátette, hogy a belügyminiszternek a központi választmányhoz intézett leirata is felolvassassék, minthogy ez kéznél nem volt, felhozták és a biz. tag kívánságát teljesítették. A tan. javaslat elfogadtatott.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság tegnap szeptember 11-ikén Schmausz Endre főispán elnöklété alatt ülést tartott amelyen a rendes havi jelentéseket tárgyalták.

Az elnök főispán bejelenti, hogy Kurucz Gyula s. tanfelügyelő távozásával a fegyelmi választmányban egy pót tag helye megüresedett és ajánlja, hogy ezt Adamovich Pál tanfelügyelővel töltsék be. A bizottsági tagok egyhangulag elfogadták.

Tary Pál anyakönyvvezető kérvénye működési pótlék megadása tárgyában pártolólag felterjesztetik a belügyminiszterhez.

Dr. Kertész Sándor tisztii főorvos jelentése szerint született a múlt hóban 333 egyen meghalt 210 egyen a szaporodás tehát 123. A kórházban ápolattott 155 beteg a szegényházban 117.

Ludas és Kis-Tompa puszták részére postai

ügynökség állíttatik fel, Radonovác pusztán kézbesítési és gyűjtő járlat szerveztetik.

Adamovich Pál tanfelügyelő előterjeszti Gurcsány István tanító kérvényét amelyben az igazgató tanító mellé helyezését kéri. Az iskolaszék javasolja, hogy 1 évre próbaképpen oda helyeztessék de Mamuzsich polgármester, Farkas Zsigmond és Györfy biz. tagok felszólása után a javaslatot elvetették.

Eberhardt József áll. állatorvos bejelenti, hogy a sertészárlat feladatott. Levágotott a múlt hóban 241 drb szarvasmarha 9 növendék, 238 borjú, 8 bivaly 1642 juh, 593 sertés. Elszállított 264 ló, 38 szamar, 76 szarvasmarha, 105 juh és 4145 sertés.

Az ülés 1/2, 11-kor véget ért.

Választási mozgalmak.

A kernydjai választókerület 100 tagú küldöttsége tisztelegte tegnap Piukovics Józsefnél. Kocsikon jöttek Szabadkára és hatalmas zászlókkal Piukovics lakására, honnan utóbbiak keletibai birtokára mentek ki. Ugy hírlett, hogy Tarczy Dezső lép fel ellene, de ez nem áll, emlegetik most Széchenyi Jenő nagyváradi kanonokot és Barabás Bélát is. Utóbbinak N. Militicsen rokonai vannak. Balogh Ernő zombori ügyvédnél is puhatóldoznak.

A tovarisovai választókerület szabadelvűpártja a f. é. szept. hó 8-án Német-Palánkán a polgári casinóban megtartott népes alakuló pártgyűlésében — melyen minden a kerülethez tartozó községből érkezett nagyszámú választó polgárok vettek részt — elnökének Nagy István ügyvédet, jegyzőjének pedig Schäffer Antal gajdobrai földbirtokost választotta meg Michels Károly gyáros indítványára. Az alakuló gyűlésen lelkes és szép beszédekben magyar nyelven dr. Jediczka Béla palánkai kir. közjegyző, német nyelven Raichl Frigyes Vilmos újpalánkai gyáros és szerb nyelven Popovics V. Tódor szilbási gör. k. lelkész ecsetelvén a szabadelvűség magasosságát és szükségességét a párt jelöltjeként ezen elvű kerületnek negyedszázad óta képviselője, a nagyszámú választópolgárok lelkes éljenzése mellett: Grömon Dezső honvédelmi államtitkár kiáltott ki, — akinek győzelme ezáltal is teljesen biztos. Habár ezen kipróbált szabadelvű kerületben a magát úgy nevező néppárt is erőlködik a már egyszer elbukott jelöltje mellett hangulatot teremteni, a nép józan gondolkodásánál fogva az semmi jelentőséggel nem bír, s a néppárt kudarca már előre jelezhető.

Az okamisai kerületben Bezerédy István f. hó 22-én tartja beszámolóját. Lovászy Márton 15-én tartja programbeszédét Ő-Kanizsán, dr. Pataj Sándor ugyaneznap tartja Ő-Kanizsán és Csantavéren.

A verébási kerületben báró dr. Vojnich István főispán egészségi állapotára való tekintettel nem fog fellépni. Mezey kir. közjegyző f. hó 14-ikére értekezletet hívott össze Kulára, amelyen Kármán Lajos birtokos fogják jelölni dr. Hadzsa János ellen, Rácz György kulai birtokos jelöléséről is beszélnek.

Az újvidéki szabadelvű párt meghasonlott része kibékült és a párt volt elnökét Szalay Lajost kiáltották ki jelöltnek Rohonyi Gyula ellen. — Szalay Lajos a jelöltséget elfogadta.

Rigyiczai kerület. Latinovics Pál Csataalján beszámolót tartott, hol hívei kitörő lelkesedéssel fogadták. Szilvássy György üd-

vőzölte, mire Latinovich hosszasan beszámolóval felelt. 25 tagú végrehajtó bizottságot választottak. Ellenjelöltje aligha lesz.

Felkérjük olvasóinkat és levelezőinket, hogy a választási mozgalmakról bennünket értesíteni sziveskedjenek.

Különfélék.

Egy „igaz zsidó” szózatáról.

Igy választások idején mindenfelől „szózatokkal” akarnak a választó polgárokhöz férközni. Ha egy országos párt kibocsátja a a manifestumát és ebben beszámol követendő politikájáról: ezt értjük ez, helyénvaló. Az ilyes szózatot a párt, a választó polgárok-összességéhez vagy esetleg pártíveikhez címezi. Kizártnak tartjuk azonban, hogy egy politikai párt, mely a jogegyenlőség, a szabadelvűség principiumait követi, valamely felekezethez tartozó polgárok címére intézhessen szózatát. Ez szomorú gyakorlata a reakciós pártoknak, melyek a nemzet kölékébe tartozó polgárokat vallások szerint osztályozzák. Nem szivesen tesszük, de nehogy félreértésekre és gyanúsításokra okot adjon, meg kell emlékeznünk arról, hogy „egy igaz zsidó” aláírással valami nyomtatott „szózat” jelent meg, mely a szabadkai zsidósághoz fordul a maga szózatot kívánásával. Minden érettebb politikai felfogás elítéli, ha egy ember és még hozzá névtelenül, valamely felekezettel felhívárminő politikai párthoz való csatlakozásra. De egyenesen meglepő, ha ily vaskos tévedésbe egy, állítása szerint, a zsidó felekezethez tartozó polgár esik. A zsidóknak nagyon rossz szolgálatot tesz, aki az ő kényszerült társadalmi különválásukat, ilyenformán mintegy akceptálva, most már őket valamelyes politikai irány mellett, összességükben való tömörítésre hívja fel. Ez valóságos zsidó néppártiság: a politikai partikularizmusnak, afelekezeti térre való átjárásának. Ez ellen minden műveltebb zsidó, minden szabadelvű polgára a hazának a leghatározottabban tiltakozik.

Nem valamely politikai pártnak a nézőpontjából bíráljuk meg a „szózat” megjelenését. Éppen azért, nehogy politikai állásfoglalásnak vételessék, nem szólunk annak tartalmáról. Egyszerűen megmaradtunk annál a kristály tiszta igazságnál, hogy a legkomolyabban elítélendő minden oldalon, ha a választási harcban, akármiféle formában felekezeti tekintet vegyitenek. Ez a liberalizmus alfája. És ez és nem más Kossuth szabadelvűsége is.

„Az „egy igaz zsidó” nagy társadalmi problémákat, melyeknek megoldásán a kultúr-nemzetek legjobbjai fáradoznak, frivol módon hollywood meg. Oly kérdések ezek, melyeknek megoldását a belátó és jóérzésű zsidóság a hazafias munkától és tisztos törekvésektől reméli és addig is, az igazságtalanságnak kifakadások nélkül való törésével, vesz részt a nemzet összességének munkájában. Ez a zsidóság, mert olyan „igaz zsidó” mint a szózat szerzője nagyon kevés van, tiltakozni fog, mert tiltakoznia kell, minden politikai szereplésére vonatkozó generalizálás ellen.

Soraiban vannak minden párthoz tartozó egyének. De enyhén szólva, tapintatlanság őket, mint e nemzet polgárait, felekezeti jellegükben aposztrofálva, bármely párthoz együttesen való csatlakozásra felhívni.

Aki így beszél a zsidókhöz, az saját bevallása szerint lehet „igaz zsidó”, de

- 1-ször rossz zsidó,
- 2-szor rossz politikus,
- 3 szor rossz függetlenségi polgár,
- 4-szer nem liberális ember —;

mivel csak árthat ezzel a zsidóságnak, politikai komolyságának, a függetlenségi elv tisztaságának és a szabadelvűség nemes eszméjének.

— Halálozás. Popovits Simon cs. és kir. hadapród iskola II. oszt. növendéke hosszasan szenvedés után, életének 18 ik évében, f. hó 10-én d. e. 11 órákor elhunyt. Temetése ma délután 3 órákor volt.

— Ló- és ügétverseny. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület Zomborban, 1901. évi október hó 13-án lóversenyt rendez, amelynek versenyszámai a következők: 1. Bács-Bodrogh vármegyei mezőgazdák sikerversenye. 2. Sikverseny. 3. Akadályverseny. 4. Hölgyek díja. (Sikverseny.) 4. Vigaszverseny. — Ugyancsak Zomborban, 1901. évi október hó 12-én ügétverseny lesz, melynek sorrendje a következő: 1. Uri-ügelverseny egyes fogatokkal. 2. Fiakker verseny egyes fogatokkal. 3. Fiakker verseny egyes fogatokkal. 4. Uri-ügelverseny kettős fogatokkal. Mindkét versenyhez nevezni lehet Györgyvánszky György versenytitkárnál Zomborban, ahol a tételek a nevezéssel együtt lefektetendők. Nevezési záróra 1901. évi október hó 10-én esti 9 óra.

— Véres verekedés. Ma délután véresre verték Tompa pusztán Kovács Tapai Mihály kisbírtokost. Két kis fiát elküldte kukoricza földjére, hogy tököket hozzanak haza. A földön kérdőre vonta őket Kuczori István szőlőcsész, elvette tőlük a tököket és felöltöztet. Sirva panaszkodtak apjuknak a fiuk, ki elment a csészhez és megkérdezte mi joga van vele a felöltöztet. Ezen összeveszték de türelmesre nem került a sor mert Kovács elávozott. Kuczori István ekkor felkereste csőszártsáit Róka Jánost és mindketlen feleségeikkel elmentek Kovács tanyájára, ott a magukkal vitt puskáknak csővével össze-vissza verték, fejét több helyen bevették, fülcimpáját leszaggatták bal szemé fölött iszonyu sebet ejtettek. Hiába kérték a gonosz emberek Kovács felsége és gyermekei nem hagyták abba addig míg a szerencsétlen ember vértől elborítva összeesett. Mikor munkájukat elvégezték ott hagyták vérbe-fagyva a szerencsétlen embert. Az asszony kocsiára tette és behozta a rendőrségre a honnan a mentőkhöz vitték. Jó ideig tartott míg a mentők a vért elállították, bekötötték a sebet és kivittek a kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást. Kovács sebei igen súlyosak.

— Öngyilkosság. Merkovich Ceczilia cse lédeány Hevér Géza nagyföldi birtokán szerelmes volt egy legénybe, a ki azonban hűtlen lett hozzá, Elkeseredésében felakasztotta magát.

— Hangverseny az Otthonban. Fejér Dező a Kisfaludy színház volt szinigazgatója egy kis énektársulatot szervezett, melylyel szombattól kezdve esténként hangversenyt rendez az „Otthon” kávéházban, melynek tulajdonosa mindenkor azon iparkodik, hogy a közönségnek estét kellemessé és változatosá tegye majd fővárosi cigányzenekar, majd orosz daltársulatot majd meg más művészársaságot hozva kávéházába. — Az érdekesnek ígérkező estékre felhívjuk közönségünk figyelmét.

— Roth Ármin helybeli kereskedő hirdetését mai számunk mellékleteként kapják olvasóink.

SZÍNHÁZ.

Szinészeink Baján.

Kedden, Erzsébet királyné gyászszünetének évfordulója alkalmából a színház is leróta a kegyelet adóját egy ünnepi előadással, mely a nagy nap emlékéhez méltóan magasatos, lélekemelő volt. Elsőben Tarján Irma Abrányinak „A kapuczinusok sirböltjében” cz. alkalmi költeményét szavalta szépen, szívhez szólóan, utána pedig Erzsébet királyasszony ravatalát mutatták be remek élőkép keretében, a mely minden részletében kápráztató lényességgel tárult elénk. Ugy látszik az igazgató leleményességgel találta meg a közönség érületéhez vezető utat, melyet Ferenczy az ő bálmutatraméltó, szakavatott rendező talentumával tudott egyengetni. Az élőképet „Ocskay brigadéros” követte, ez évadban másodszer. A közönség most is megtöltötte a nézőteret és elragadtatással hallgatta végig Baróthy, Tarját, Tóth Antalt, Szabó Ferenczet, Rátkayt, Simon Mariskát, Falussyt és a többi szereplőket, kik közül Tisza Jutkát ezuttal először Védrody Gizella személyesítette. A kisasszony elragadóan bájos színpadi jelenségnek bizonyult, aki parányi mondókáját is kedves naivitással tudta megjárni. Reméljük mielőbb nagyobb szerepekben fogjuk viszontlátni.

Szerdán a „Kis szövevény” ismételték meg félig telt ház előtt és újra alkalom nyílt ennek az operettnek kifogyhatatlan zenei szépségeit igaz gyönyörrel élvezhetni. Gerlaci ma is az az édes zárdai fruska volt, kinek minden mozdulata telve bájjal, üdéséggel. Ilyen szerepekben már szivesen látjuk a kisasszonyt, mert úgy látszik csak ezen a téren nyújthat tökéleteset. Szőgyi Carmenitája gyönyörű dalaival, könnyed tánczával, pajzán játékával, hasonlóképp tündökölt, Ferenczy, Falussy színtén elemükben voltak és ügyes alakításukkal magukkal ragadtak mindenkit. Szigéby Andor is pompásan megállta helyét Stanley szerepében, Baróthyról, Simon Mariskáról és a többiekéről is csak jól mondhatunk.

dr. sz. v.

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

14808/1901. ó. sz.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Mácskovic Titusz által megvett keletibai szkenđerjárás 317, 319, 321, 323, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 334, 336 és 338 sz. 15 láncc, homokföld láncczonként 400 kor. kikiáltási ár mellett, ugy Gómori Rókus által a városól megvett keletibai szkenđerjárás 6-ik sz. egy láncc homok föld ugyancsak 400 kor. kikiáltás mellett az eddigi vevő kárára és költségére f. évi szeptember 18-án d. e. 10 órákor a helyszínen nyilvános árverés után örökáron elognak adatni azzal, hogy az ingatlanok kikiáltási árának 10%-ka azonnal, a hátralékos vételárból a lejárt 3 évi vételári részlet 1901. évi december hó 31-ig és a még fennmaradó 17 évi részlet minden év január 1-én lesz vevő által lefizetendő, végül hogy a megvett ingatlanok tulajdonjogának telekkönyvi átírása a vételár teljes lefizetése esetén fog eszközöltetni,

Kelt Szabadkán, 1901. szeptember 7-én.

A városi tanács.

14992 tan. 901. sz.

HIRDETÉS.

A törvényhatósági bizottság f. hó 11-én megtartott közgyűlésben 14992/313 számú határozatával az ezen év végével kilépő bizottsági tagok helyének betöltésére választási határnapul 1901. évi szeptember 28-át tűzte ki.

A választás az 1886. évi XXI. t.-cz. 39 §-a alapján kerületenként reggeli 9 órakor kezdődik és délután 4 órakor végződik.

Felhivom ez alkalomból a választó polgárokat, hogy az említett napon a választás megkezdése előtt a hivatkozott törvényzcikk 38. §-a értelmében bizalmi férfiakat jelöljék ki, mert a mennyiben ezen joggal élni nem fognak, a bizalmi férfiakat a választási elnök fogja kinevezni.

Az I-só választó kerület választ 8 bizottsági tagot, választási hely a belvárosi községi iskola (Vörös ökör), választási elnök Farkas Zsigmond b. tag, helyettese idb. Frankl István b. tag.

A II-ik kerület választ 8 bizottsági tagot, választási hely a templomtéri új elemi iskola. Megjegyeztetik, hogy ezen kerületben egy legkevesebb szavazatot nyerő bizottsági tag 3 évre választatik. Választási elnök Raics Milos b. tag, helyettese Vojnich Z. Máté b. tag.

III-ik kerület választ 8 bizottsági tagot, választási hely a templomtéri új elemi iskola, választási elnök Scozza Zoltán b. tag helyettese Dimitrievics Bogdán b. tag.

IV-ik kerület választ 7 bizottsági tagot, választási hely az ujonnan épült népiskola, választási elnök ifj. b. Vojnits Sándor b. tag, helyettese Rómcics Pál közgyám.

Az V-ik kerület választ 9 bizottsági tagot, választási helyiség Piukovich-féle iskola. Választási elnök Rieger Mihály, helyettese Szkenderovits Péter b. tag.

A VI-ik kerület választ 8 bizottsági tagot, választási helyiség az új főgymnasium. Választási elnök Vermes Béla biz. tag, helyettese Meznerics Ferencz biz. tag.

A VII-ik kerület választ 7 bizottsági tagot, választási hely az ujonnan épült községi iskola (kakas). Megjegyeztetik, hogy ezen kerületben egy legkevesebb szavazatot nyerő bizottsági tag 3 évre választatik. Választási elnök dr. Matievics István biz. tag, helyettese Alapfy István v. aljegyző.

A VIII-ik kerület választ 8 bizottsági tagot, választási hely az ugynevezett „Ludas“-féle iskola. Választási elnök ifj. b. Vojnich Máté v. főügyész, helyettese Miatovics Milán biz. tag.

A választó kerület beosztására nézve a szervezési szabályrendelet 5. §-ának rendelkezései fentartatnak, miélt is:

Az I-só választó kerület képezi az I-só kör, továbbá a vámtelki, zobnaticzai, tompai és radonováci puszta, a radonováci, szegedi majsai, halasi szőlők, napkeleti és napnyugati ugarok.

A II-ik választó kerület áll a város II-ik köréből és kelebiai pusztából.

A III-ik választó kerület magában foglalja a városi III-ik kör és Sebesics pusztát.

A IV-ik választó kerület alkotja a városi IV-ik kör és tavankuti pusztát.

Az V-ik választó kerület áll az V-ik körből és györgyeni pusztából.

A VI-ik választó kerület áll az VI-ik kör és nagyfényi pusztát, valamint a bajai és buczkai szőlők.

A VII-ik választási kerület a város VII-ik köréből és Verusics pusztából áll.

A VIII-ik választó kerülethez a városi VIII-ik kör és Ludas pusztát tartozik.

Felemlítetik, hogy az 1886. évi XXI. t.-cz. 44. §-a szerint az elnök, a bizalmi férfiak és 38. §. szerint jelen lenni köteles hivatalos személyek s általában a szavazók a törvény oltalma alatt állauak.

Szabadkán, 1901. évi szeptember 12-én.

Mamusich Lázár,
polgármester.

TÖZÁLLÓ
Chamotte
cserép - kályhák
modern színekben és formákban szállít
Dániel A. József
cserép-kályha készítő Szabadka.
Állandó minta-raktára:
Batthyány-utca, Csajkás ház.
Javítások pontos kivitelben, jótállás mellett. Szolid munka, olajos árak.
Gyár-telep: II-ik kör, 378 sz.

Angol stilben készült
HÁLO SZOBA
és renesans stilben
Ebédlőszoba
butor eladó

SEFCSITS LAJOS asztalosnál,
VI. k. Halasi-ut 203. sz.

970. sz. eln. 901.

Pályázati hirdetmény.

Néh. br. Rudits József a Szabadka sz. kir. város területén született, a felsőbb és az ezekkel egyenrangú tanintézetek, valamint a középiskolai és az ezekkel egyenrangú tanintézetek növendékei, továbbá a polgári és elemi iskolák szegénysorsu növendékei tevélyezésére löbrendbeli alapítványi segélyösszeget létesítvén, ezen segélyösszegek a folyó tanévben ismét felosztás alá kerülnek.

Ezen alapítványi összegek a következők:

I.

A felső és ezekkel egyenrangú tanintézetek tanulói részére:

2	darab	300	koronás
2	"	200	"
4	"	10	"

II.

A középiskolai és ezekkel egyenrangú tanintézetek tanulói részére:

2	darab	200	koronás
4	"	100	"
12	"	50	"

III.

A polgári iskolák növendékei részére:

4	darab	40	koronás
12	"	20	"

IV.

Az elemi iskolák növendéke részére:

30	darab	10	koronás
60	"	5	"

Felhivom ennél fogva mindazon szegénysorsu tanulókat, kik ezen Rudits-féle ösztöndíj valamelyikét elnyerni óhajják, hogy az eziránti pályázati kérvényeiket

- a) a vagyoni viszonyait
- b) szabadkai születésüket és illetőségüket
- c) azt, hogy elemi, polgári, közép vagy felső tanulmányot tényleg hallgatnak is.
- d) kifogástalan erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelve folyó évi szeptember hó 30-ig bezárólag Méltóságos Schmausz Endre főispán urhoz Szabadkán nyujtsák be.

A nem szabadkai születésű és illetőségű egyének kérvényei ügyembe nem vételtek. Szabadkán, 1901. évi szeptember hó 9-én.

Mamusich Lázár,
polgármester.

Sertés eladás!

A szabadkai földmives iskola palicsi tan gazdaságában, a tiszta fehérszörű mangalicza nyájából, nevezetesen:

1	drb.	öreg	ártány	á 60	kor.	
1	"	miskarolt	öreg	kecse	60	
8	"	1 éves	kan	nagyobb	40	
7	"	"	"	kisebb	30	
2	"	"	"	kocsa	nagyobb	25
10	"	"	"	kisebb	18	
14	"	tavaszi	kanmalacz	nagyobb	16	
17	"	"	kocszamalacz	"	16	
1	"	"	"	kisebb	10	

61 drb. összesen.

Az eladó sertések az iskola beltelkétől 10 percnyire fekvő új-majori aklokban megtekinthetők, illetve készpénz fizetés mellett megvehetőek naponta d. u. 2-3-ig terjedő időközben.

A felügyelő bizottság.